

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/75/2024
Identifikačné číslo spisu:	2224010353
Dátum vydania rozhodnutia:	17.12.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Dana Wänkeová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:2224010353.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedníčky JUDr. Dany Wänkeovej a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Beáty Javorkovej v trestnej veci proti obvinenému C. D. pre prečin nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. a), písm. b) písm. c), ods. 2 písm. a), písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona na neverejnom zasadnutí konanom 17. decembra 2024 v Bratislave, o dovolaní obvineného C. D. proti trestnému rozkazu Okresného súdu Dunajská Streda zo 7. apríla 2024, sp. zn. 0T/39/2024, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku dovolanie obvineného C. D. odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Dunajská Streda (ďalej tiež „súd prvého stupňa „ alebo „okresný súd“) trestným rozkazom z 7. apríla 2024, sp. zn. 0T/39/2024 uznal obvineného C. D. vinným z prečinu nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1, písm. a), písm. b), písm. c), ods. 2 písm. a), písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona na tom skutkovom základe , že

od presne nezisteného času, minimálne od mesiaca január roku 2024 až do dňa 5. apríla 2024, na rôznych miestach v meste R. P., najmä v mieste svojho prechodného pobytu na adrese Š. XX, R. P., ďalej na parkovisku pri OC Galéria Tesco v Dunajskej Strede, ako aj v mieste trvalého bydliska poškodenej, jeho bývalej družky R. Š., na adrese B. E. XXX/X, T., a všade, kde sa v tej dobe zdržiaval, prenasledoval a vyhľadával svoju bývalú družku R. Š., a to minimálne 2-krát presne nezisteného dňa v mesiaci marec roku 2024 ju proti jej vôli vyčkal na parkovisku obchodného centra OC Galéria Tesco v Dunajskej Strede, kde je poškodená zamestnaná, pričom poškodenú taktiež proti jej vôli každodenne viackrát písomne kontaktoval prostredníctvom jeho firemnej e-mailovej adresy I..K. a z adresy I..V., v ktorej komunikácii ju opakovane a jednostranne hrubo a vulgárne osočoval, následne 4. apríla 2024 v čase okolo 22:30 hod. na parkovisku obchodného centra Lipa Park vyhľadal jej osobnú blízkosť, kde ju taktiež vulgárne osočoval a vyhrážal sa jej so slovami „ešte uvidíš následky toho, čo ste urobili“, po čom poškodená kontaktovala políciu, ale obvinený ju aj napriek tomu znovu kontaktoval prostredníctvom e-mailovej správy, v ktorej ju ďalej vulgárne osočoval, ktoré konanie obvineného výrazne zhoršuje kvalitu života poškodenej a vzbudilo dôvodnú obavu o jej život a zdravie.

Za to okresný súd uložil obvinenému podľa § 360a ods. 2 Trestného zákona, § 36 písm. j), písm. l), Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, § 51 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 353 ods. 2 Trestného poriadku trest odňatia slobody vo výmere šesť mesiacov pri súčasnom uložení probačného dohľadu nad jeho správaním v skúšobnej dobe.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona výkon trestu odňatia slobody obvinenému podmienčne odložil a podľa § 51 ods. 2 Trestného zákona určil skúšobnú dobu na osemnásť mesiacov.

Podľa § 51 ods. 3 písm. f) Trestného zákona okresný súd obvinenému uložil obmedzenie spočívajúce v zákaze kontaktu s poškodenou R. Š., nar. v roku XXXX, bytom B. E. XXX/X, T., okres R. P. v akejkoľvek forme, vrátane kontaktovania prostredníctvom elektronickej komunikačnej služby, alebo inými obdobnými prostriedkami.

Podľa § 51 ods. 4 písm. a) Trestného zákona súd prvého stupňa obvinenému uložil povinnosť spočívajúcu v príkaze nepriblížiť sa k poškodenej R. Š., nar. v roku XXXX, bytom B. E. XXX/X, T., okres R. P. na vzdialenosť menšiu ako 5 metrov a nezdržiavať sa v blízkosti obydľia poškodenej, alebo v určenom mieste, kde sa poškodená zdržuje, alebo ktoré navštevuje.

Proti tomuto trestnému rozkazu obvinený nepodal odpor, a rovnako proti nemu nepodala odpor ani iná na to oprávnená osoba, v dôsledku čoho trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť 7. apríla 2024.

Obvinený podal proti vyššie uvedenému trestnému rozkazu 15. júla 2024 dovolanie prostredníctvom obhajkyne, v ktorom uviedol, že poškodená R. Š. jeho bývalá družka podala na neho trestné oznámenie, pretože ju každodenne prenasledoval. Dňa 5. apríla 2024 bola s poškodenou spísaná zápisnica o trestnom oznámení, ktorým doplnila trestné oznámenie zo 4. apríla 2024 tým, že obvineného považuje za blízku osobu, nechce mu zle a súhlasila by s jeho trestným stíhaním iba v prípade „ak by sa nejednalo o seriózny postih, ktorý by negatívne ovplyvňoval jeho budúcnosť.“ Obávala sa však, že obvinený bude vo svojom konaní pokračovať. Poškodená sa s obvineným rozišla v novembri 2023 a odsťahovala sa k svojim rodičom.

Obvinený bol zadržaný 5. apríla 2024 o 18:45 hod. po predchádzajúcom súhlase prokurátora, vypočutý bol 5. apríla 2024 o 19:30 hod. a následne ho dodali do cely predbežného zadržania 5. apríla o 22:05 hod. Bolo mu prečítané poučenie podľa § 121 ods. 2 Trestného poriadku o jeho právach. Napriek jeho vyhláseniu, že slovenský jazyk neovláda v dostatočnej miere a nežiada tlmočníka, zápisnicu podpísal tlmočník P. U.. Pri tomto výsluchu tlmočník však v skutočnosti nebol. Obvinený poprel akékoľvek prenasledovanie poškodenej, priznal však, že bol počas ich vzťahu žiarlivý. Poškodená mu nikdy nevysvetlila, prečo sa od neho odsťahovala, pričom s jej rodičmi má dobrý vzťah. V minulosti mala poškodená psychické problémy.

Obvinený bol 6. apríla 2024 vypočutý v maďarskom jazyku. Obsah zápisnice zo slovenského jazyka mu do maďarského jazyka nikto nepretlmočil. Vypočúvali ho npor. Bc. J. N. a T. M., ktorý bol podpísaný na zápisnici avšak len ako prítomný pri tlmočení. K výsluchu prišla neznáma staršia pani, ktorá bola údajne policajтка oblečená v civilnom oblečení s tým, že mu prišla pomôcť a povedala obvinenému, že ak sa prizná, vykonajú super rýchle konanie a bude prepustený na slobodu. V opačnom prípade pôjde do väzby. Sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia nepodal len preto, že na základe poučenia pokladal za lepšie riešenie sa priznať. Z obsahu zápisnice logicky vyplýva nesúlady medzi jeho tvrdeniami a pasivitou pri využití právnych prostriedkov, ktoré mohol zvoliť na svoju obranu.

Obvinený vo svojom dovolaní ďalej uviedol, že poškodená po poučení, že má právo nevypovedať uviedla, že sa tohto práva vyslovene vzdáva a vypovedať nechce a nebude. Napriek tomu vypovedala a uviedla, že trvá na svojom trestnom oznámení, že ju obvinený neustále prenasledoval, zasielal jej osočujúce a urážlivé správy. Od poškodenej nebol vyžiadaný súhlas k trestnému stíhaniu obvineného, hoci bola o tom formálne poučená, ale v jej výsluchu k týmto poučeniam absentuje jasné vyjadrenie, že

takýto súhlas udeľuje. Uvedené je naplnením dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku. Celý skutok je postavený na výpovedi poškodenej, pričom malo ísť len o priestupok proti občianskemu spolunažívaniu.

G. K. bol požiadaný o vysvetlenie po začatí trestného stíhania. Napriek tomu, že jeho tvrdenia svedčia v prospech obvineného, nebol ako svedok vypočutý.

Obvinený bol na príkaz sudkyne pre prípravné konanie predvedený z cely na súd, kde tlmočila jeho výpoveď z jazyka maďarského do jazyka slovenského asistentka, ktorá aj spísala zápisnicu. Tá však obvinenému nepreložila zo slovenského jazyka do maďarského jazyka zápisnicu o výsluchu, ani trestný rozkaz a obžalobu. Obvinený tvrdí, že trestnému rozkazu, ktorý mu bol doručený nerozumel a vedel len to, že je prepustený na slobodu, a preto odpor nepodal. Taktiež nedáva zmysel, že keď bol vypočúvaný ako obvinený urobil vyhlásenie, že slovenský jazyk neovláda v dostatočnej miere a následne nežiadal k výsluchu tlmočníka.

Obvinený si je vedomý, že pri posudzovaní prípustnosti dovolania je potrebné vziať do úvahy, že okrem ministra spravodlivosti oprávnené osoby môžu podať dovolanie len vtedy, ak využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok, a ak o ňom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného zákona). Obvinený však podáva dovolanie ako oprávnená osoba podľa § 369 ods. 2 písm. b) Trestného zákona proti právoplatnému trestnému rozkazu, pričom podanie odporu obvineným proti trestnému rozkazu nemožno považovať za riadny opravný prostriedok, ktorého uplatnenie je požadované v zmysle § 372 Trestného zákona.

U obvineného bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného zákona tým, že mu bolo doporučené nezvoliť si obhajcu. Nachádzal sa v cele predbežného zadržania, bol psychicky zdeptaný a rezignoval, preto jeho jediným želaním bolo dostať sa čím skôr na slobodu. Nebolo mu umožnené ani preštudovanie spisu a podávať návrhy na jeho obranu. K jeho úkonom nebol pririaty ani tlmočník, či prekladateľ, hoci slovenský jazyk dostatočne neovláda.

Napokon sudkyňa uznala obvineného vinným len na základe toho, že si prečítala podstatný obsah spisu a následne vydala trestný rozkaz. Z vyššie uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby dovolací súd zrušil trestný rozkaz a vec vrátil Okresnému súdu Dunajská Streda, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor okresnej prokuratúry Dunajská Streda (ďalej len „prokurátor“) podaním doručeným okresnému súdu 2. augusta 2024, v ktorom uviedol, že obvinený nepodal voči trestnému rozkazu odpor, čím v podstate deklaroval spokojnosť s rozhodnutím súdu prvého stupňa vo všetkých jeho výrokoch, a preto sa nemôže v dovolacom konaní procesne účinne domáhať ochrany svojich práv. Nie sú splnené zákonné podmienky na podanie dovolania podľa § 372 Trestného poriadku.

K dovolacím námietkam obvineného prokurátor uviedol, že obvinený bol vypočutý vždy za prítomnosti tlmočníka. Uznesenie o vznesení obvinenia mu bolo pretlmočené, pričom vyhlásil, že jeho obsahu porozumel. Bol poučený aj o práve zvoliť si obhajcu a toho si nezvolil resp. bol poučený podľa § 28 ods. 4, ods. 5 Trestného poriadku, pričom týchto práv sa vyslovene vzdal. Fakticky bol tlmočník prítomný podľa zápisníc pri oboch výsluchoch obvineného a termíne preštudovania spisového materiálu. Tvrdenie obvineného, že bol psychicky zdeptaný je účelové, nakoľko je zo spisového materiálu zrejmé, že obvinený sa celý čas priznával a uviedol, že len nezvládol rozchod s poškodenou. Začal jej denne vypisovať emailové správy, v ktorých jej nadával, osočoval ju, urážal a priznal sa aj k incidentu zo 4. apríla 2024, pričom svoje konanie aj oľutoval. O účelovosti a tendenčnosti tvrdení obvineného uvedených v dovolaní svedčí aj fakt, že v inej trestnej veci je obvinený aktuálne väzobne trestne stíhaný, nakoľko sa len mesiac po právoplatnosti dovolaním napadnutého trestného rozkazu mal dopustiť rovnakého konania voči tej istej poškodenej, ktorej opätovne posielal emaily, v ktorých jej nadával a vytýkal jej, že kvôli nej je v podmienke, čím porušil obmedzenie spočívajúce v zákaze kontaktu s

poškodenou.

Podmienkou na použitie dispozície poškodenou osobou [dovolací dôvod obvineného § 371 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku] je skutočnosť, že medzi takouto osobou a páchatelom musia existovať podmienky na odopretie výpovede v zmysle § 130 Trestného poriadku. Zo zápisnice o výsluchu poškodenej vyplýva, že podľa § 130 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku jej bolo poučenie náležite vysvetlené, pričom svojho práva vypovedať sa najskôr výslovne vzdala. Napokon však vypovedala, čo je síce možné vyhodnotiť ako zmätočné, avšak poverený príslušník len nezachytil do zápisnice skutočný stav.

Prokurátor ďalej uviedol, že dovolací dôvod v tomto prípade nemožno vyvodzovať len zo skutočnosti, že súd nevykonal všetky dôkazy, ktoré navrhol obvinený prípadne, že vykonané dôkazy nevyhodnotil podľa jeho predstáv. Nie je pravda, že obvinený nemal možnosť vyjadriť sa k obsahu spisového materiálu, o čom svedčí jeho vyššie uvedené priznanie, oľutovanie a zotrvanie na predchádzajúcich výpovediach.

Čo sa týka výpovede svedka G. K., tak ten síce potvrdil, že videl ako obvinený prišiel za poškodenou na parkovisko, ale nepočul žiadne vyhrážky a nadávky, necíti sa byť dotknutý týmto ich incidentom, preto s ním bol spísaný iba záznam o podanom vysvetlení. Keďže tento záznam nie je procesne použiteľný, nie je ho možné ani čítať na hlavnom pojednávaní, tak prokurátor navrhol, aby v prípade vykonania hlavného pojednávania bol vypočutý v procesnom postavení svedka.

Z vyššie uvedených dôvodov prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku odmietol, nakoľko bolo s poukazom na § 369 ods. 1 v spojení s § 372 ods. 1 Trestného poriadku podané neoprávnenou osobou.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) preskúmal dovolanie obvineného primárne z pohľadu splnenia zákonných formálnych, resp. procesných podmienok na podanie dovolania, t. j. či dovolanie je prípustné, či bolo podané oprávnenou osobou, v zákonom stanovenej lehote a na zákonom určenom mieste, a či spĺňa podmienky uvedené v § 372 a § 373 Trestného poriadku, ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Trestného poriadku, a dospel k nižšie uvedeným záverom, vychádzajúc z ďalej citovaných zákonných ustanovení.

Podľa § 368 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371.

Z § 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa môže podať dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

Podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku oprávnené osoby okrem ministra spravodlivosti môžu podať dovolanie len vtedy, ak využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté. Obvinený a osoby uvedené v § 369 ods. 5 môžu podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal prokurátor alebo poškodený a odvolací súd rozhodol v neprospech obvineného. Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal obvinený a odvolací súd rozhodol v jeho prospech.

Z ustanovenia § 372 ods. 1 Trestného poriadku (okrem tam uvedených výnimiek, ktoré však nie sú aplikovateľné na posudzovaný prípad) vyplýva, že oprávnené osoby, okrem ministra spravodlivosti (t. j. aj obvinený) môžu podať dovolanie len vtedy, ak v pôvodnom konaní využili zákonné právo podať proti rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie prípustné riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté.

Dovolací súd v súvislosti s týmto upriamuje pozornosť na rozhodnutie (R) publikované v Zbierke

stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 8/2011, z ktorého vyplýva, že „ani podanie odporu obvineným proti trestnému rozkazu nemožno považovať za riadny opravný prostriedok, ktorého uplatnenie je požadované ustanovením § 372 Trestného poriadku o podmienkach dovolania. Odpor proti trestnému rozkazu nevyvoláva prieskumné konanie odvolacím súdom ohľadom rozhodnutia, proti ktorému smeruje, ale je len procesným úkonom, ktorým strana v súdnom konaní odmieta skrátenú formu tohto konania (trestný rozkaz vydaný súdom), a ktorý v nadväznosti na to zakladá povinnosť súdu prerokovať vec na hlavnom pojednávaní tak, ako je to ustanovené v § 355 ods. 3 Trestného poriadku.“

Inak vyjadrené, v prípade dovolania obvineného podaného proti trestnému rozkazu by posudzovanie splnenia podmienky podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku (využitie riadneho opravného prostriedku) neprichádzalo do úvahy ani vtedy, ak by obvinený odpor podal, keďže odpor proti trestnému rozkazu v zmysle citovaného rozhodnutia povahu riadneho opravného prostriedku nemá.

Za tejto procesnej situácie je tak dôvodné konštatovať, že dovolanie proti trestnému rozkazu síce je prípustné, avšak jedinou oprávnenou osobou na jeho podanie je minister spravodlivosti Slovenskej republiky. Vzhľadom na uvedené tak podanie dovolania obvineným proti trestnému rozkazu je nevyhnutné posúdiť ako dovolanie podané neoprávnenou osobou.

Podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku odvolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania vecí, odmieta dovolanie, ak bolo podané neoprávnenou osobou.

Dovolací súd na základe vyššie uvedeného dovolanie ako podané neoprávnenou osobou uznesením na neverejnom zasadnutí bez preskúmania vecí odmietol podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku.

Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.